

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33734
Nom	Orientació educativa
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1307 - Grau de Pedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1307 - Grau de Pedagogia	81 - Orientació Educativa I	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
FOSSATI MARZA, RENZINA	270 - Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació
SANCHEZ PEREZ, MARIA JOSE	270 - Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació

RESUM

L'Orientació Educativa és una matèria rellevant en el Pla d'Estudis del títol de Grau en Pedagogia. Esta disciplina ofereix a l'alumne les bases teòriques i pràctiques necessàries per a exercir les competències professionals. La teoria com a fonamentació científica de la pràctica. La part pràctica com a ajuda per a identificar i aplicar la modalitat d'orientació més adequada en cada cas.

La seua contribució a la formació de l'orientador educatiu per al desenvolupament de les seues tasques professionals implica que esta assignatura haja d'entendre's des d'una doble perspectiva: personal i professional, l'objectiu de la qual és portar als estudiants a aconseguir, a més dels coneixements científicotècnics, les aptituds, habilitats, destreses i actituds pedagògiques necessàries per a l'exercici de la professió d'Orientador amb un nivell apropiat de competència. L'Orientador es considera com un professional compromés, no sols amb la prestació d'ajuda en situacions de dèficit (funció terapèutica), sinó, sobretot, amb la millora global del procés educatiu i del sistema social en què tal procés succeeix

(funcions de prevenció, desenvolupament i intervenció). Estos principis d'intervenció han de regir la teoria i la pràctica.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Capacitat per organitzar la informació que obra en un departament d'orientació.

Coneixement dels mètodes i estratègies de la recerca educativa i psicopedagògica aplicats a l'Orientació Educativa.

Capacitat per realitzar, tant de forma autònoma com en equip, estudis prospectius i *evaluativos sobre característiques, necessitats i demandes educatives.

Coneixement del procés d'elaboració d'instruments per a la recollida i anàlisi d'informació educativa.

Capacitat per dissenyar programes, accions i projecte

COMPETÈNCIES

1307 - Grau de Pedagogia

- Que els estudiants adquirisquen la capacitat d'organització i planificació.
- Que els estudiants siguen capaços de dissenyar plans, programes, projectes accions i recursos educatius en diferents contextos.
- Que els estudiants siguen capaços d'aplicar i coordinar programes i metodologies educatives de desenrotllament personal, social i professional.
- Que els estudiants sàpien elaborar i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius.
- Que els estudiants desenrotllen estratègies i tècniques per a promoure la participació i l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Que els estudiants siguen capaços d'organitzar i gestionar centres, institucions, servicis i recursos educatius i formatius.
- Que els estudiants apliquen estratègies i tècniques de tutorització, entrenament, assessorament entre iguals, consulta i orientació en processos educatius i formatius.
- Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions.
- Conèixer i comprendre els processos d'ensenyament aprenentatge i la seua incidència en la formació i el desenvolupament integral de les persones i les comunitats.

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Capacitat de gestió de la informació.
- Capacitat per desenvolupar, promoure i dinamitzar habilitats de comunicació interpersonal.
- Capacitat d'aprenentatge autònom al llarg de la vida.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Valencià

- Descriu els elements del procés de l'Orientació Educativa, els seus principis i fonaments, integrats dins del marc educatiu i establiment de les diferències entre els principals models d'intervenció: Counseling/Consulta/Programes/Servicis.
- Analitza les diferents etapes del desenvolupament històric de l'Orientació educativa, psicopedagògica i professional.
- Descriu les competències internacionals per als professionals de l'Orientació Educativa i les normes ètiques en l'obtenció, maneig i transmissió de la informació.
- Descriu el model d'Orientació proposat per les reformes educatives: principis que ho sustenten i funcions dels membres que ho componen, amb especial referència a la Comunitat Valenciana.
- Dissenya programes d'orientació educativa i intervenció psicopedagògica en els principals àmbits d'aplicació escolar.
- Utilitza estratègies i instruments per a l'arreglaga d'informació i elaboració d'informes psicopedagògics en l'atenció a la diversitat de l'alumnat i mostra professionalitat en la comunicació i difusió dels resultats de l'avaluació psicopedagògica als diferents agents implicats seguint criteris de deontologia professional.
- Descriu els elements constitutius del Pla d'Atenció a la Diversitat; Pla d'Acció Tutorial i Pla d'Orientació Acadèmica i Professional del departament d'orientació.
- Analitza comparativament les principals teories o enfocaments de l'assessorament psicopedagògic: els seus fonaments, metodologia, estratègies i recursos.
- Utilitza i es maneja destreses i habilitats socials per al foment de la convivència i resolució de conflictes entre professors, alumnes i famílies.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'ORIENTACIÓ EDUCATIVA I LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA: CONCEPTE, PRINCIPIS I FUNCIONS.

- 1.1 Delimitació conceptual.
- 1.2 Antecedents històrics i precursors de l'Orientació Educativa i l'acció psicopedagògica.
- 1.3 Principis de l'Orientació Educativa.
- 1.4 Funcions generals i bàsiques de l'orientació.
- 1.5 Eixos de la intervenció orientadora: directa-indirecta / individual-grupal / externa-interna / reactiva-proactiva.
- 1.6 Contextos i procés d'intervenció.

2. DESENVOLUPAMENT INSTITUCIONAL DE L'ORIENTACIÓ A ESPANYA I ORGANITZACIÓ DE LA ORIENTACIÓ EDUCATIVA I PROFESSIONAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA. PERFIL PROFESSIONAL DE L'ORIENTADOR: COMPETÈNCIES D'ACCIÓ PROFESSIONAL I CODI DEONTOLÒGIC

- 2.1 Sentit ètic de l'actuació professional.
- 2.2 Competències internacionals per als professionals de l'Orientació Educativa.
 - Bàsiques.
 - Especialitzades: Diagnòstic / Orientació Educativa / Desenrotllament de la Carrera / Counseling / Informació / Consulta / Investigació / Gestió de Programes i Servicis / Desenrotllament Comunitari / Ocupació.
- 2.3 Competències dels orientadors educatius a la

Comunitat Valenciana /

2.4 Configuració de l'orientació dins del sistema
educatiu Espanyol. i comunitari.

3. ÀREES D'INTERVENCIÓ ORIENTADORA:

- 3.1 Orientació escolar i de l'aprenentatge.
- 3.2 Atenció a la diversitat.
- 3.3 Orientació acadèmica i professional.
- 3.4 Orientació per a la prevenció i el desenvolupament

4. MODELS D'INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA:

Propostes de classificació de models.

- 4.2 Model de Counseling.
- 4.3 Model de Servicis.
- 4.4 Model de programes.
- 4.5 Model de Servicis actuant per Programes.
- 4.6 Model de Consulta/Assessorament.
- 4.7 Model Tecnològic.

5. PLÀ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT E INCLUSIÓ EDUCATIVA.

- 5.1 Pla d'atenció a la diversitat com a suport al procés d'ensenyament-aprenentatge.
- 5.2 Criteris i procediments per a organitzar l'inclusió com a resposta educativa de atenció a la diversitat del alumnat.
- 5.3 Mesures de resposta educativa

6. AVALUACIÓ I INFORMES SOCIOPEDAGÒGICS. EL CONSELL ORIENTADOR

- 6.1 L'avaluació sociopsicopedagògica en el marc d'una orientació per a la prevenció i el desenvolupament.
- 6.2 Avaluació sociopsicopedagògica per al desenvolupament del Pla d'actuació per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat:
 - Concepte, finalitat i context en què es realitza.
 - Procediment i requisits del professional en l'ús correcte dels instruments diagnòstics.
- 6.3 Elaboració d'informes Sociopsicopedagògics.
 - Característiques.
 - Agents educatius que ho emeten.
 - Destinataris.
 - Procés d'elaboració: elements.
 - Recomanacions per a la redacció d'informes.
 - Comunicació de resultats.
- 6.4 El Consell Orientador.

8. TÈCNIQUES D'ENTREVISTA I DINÀMICA DE GRUPS EN LA RELACIÓ DAJUDA I LA SEUA UTILITZACIÓ EN ELS PRINCIPALS ENFOCAMENTS De IASSESSORAMENT.

8.1 Tècniques, recursos, mètodes i estratègies científiques utilitzades en Orientació Educativa.

8.2 Tipus d'entrevista i de dinàmica de grups.

8.3 Enfocaments de l'assessorament:

- Trets i Factors
- Conductisme
- De base Psicoanalítica
- Centrada en la Persona.
- Existencialista.
- Gestalt.

Cap a l'Orientació integradora: el model DRH de R. Carkhuff.

9. ORIENTACIÓ I TUTORIA: PLA D'ACCIÓ TUTORIAL.

9.1 Organització i funcionament de la tutoria en el centre escolar: Pla d'Acció Tutorial.

9.2 Disseny d'un Pla d'Acció Tutorial. Fases:

- Avaluació de necessitats.
- Programació.
- Implementació.
- Avaluació.

9.3 Tècniques i instruments en la tutoria:

Observació directa i indirecta.

- Entrevista personal i qüestionaris
- Sociograma.
- Dinàmiques de grup.
- Tècniques per a la Resolució de conflictes en l'aula.

9.4 Àmbits d'actuació en tutoria:

- Drets i deures dels alumnes per a la convivència i cohesió del grup classe. Elecció de delegat/a.
- Estratègies per a la planificació de l'estudi.
- Presa de decisions acadèmiques i professionals.
- Jornades d'avaluació.
- Relació amb les famílies.

9.5 Dificultats en la pràctica de l'acció tutorial.

10. PLA D'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL

10.1 La seua importància en el projecte curricular del centre escolar i en la presa de decisions acadèmiques i professionals dels alumnes

10.2 Principals línies d'actuació en el context educatiu

10.3 Elements constitutius del Pla d'Orientació Acadèmica i Professional

- Objectius
- Activitats

- Agents que intervenen
- Destinataris
- Recursos
- Temporalització

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	3,00	0
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	25,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia que s'ha de seguir combinarà, en funció del tipus d'activitat realitzada (classe teòrica, classe pràctica, resolució de casos, tutoria) les següents modalitats de treball: exposició del professor, aprenentatge cooperatiu, exposició dels estudiants, aprenentatge basat en la resolució de casos, lectures tutoritzades, debats, resolució d'activitats...

Classes Teòriques:

Es dedicaran a l'anàlisi, estudi i comprensió dels conceptes fonamentals inclosos en el programa de l'assignatura. Els conceptes més complexos seran explicats pel professor i, per a aconseguir la millor implicació i participació dels estudiants, cada classe teòrica inclourà la resolució d'exercicis i/o activitats complementàries per part dels estudiants.

Classes Pràctiques:

- Pràctiques presencials:

Les pràctiques presencials seran obligatòries, havent d'assistir almenys al 80 % de les mateixes (1 classe

pràctica setmanal) per a poder presentar-se a l'examen final de l'assignatura en qualsevol de les dos convocatòries oficials i ser qualificat.

Les classes pràctiques es destinaran a la resolució i correcció dels casos pràctics més rellevants estretament vinculats amb la realitat quotidiana, fonamentats prèviament des del context teòric de l'assignatura. La resolució dels casos pràctics proposats per a classe es podrà realitzar-se de forma individual o en xicotets grups. Tots els casos pràctics presencials seran corregits en classe.

Estes pràctiques constituïran la base perquè cada alumne elabore el seu propi dossier de pràctiques.

Estudi individual:

Es tracta de dirigir a l'estudiant en activitats orientades a l'aprenentatge. El model a aplicar és l'investigador, de manera que l'activitat de l'estudiant se centra en la investigació, localització, anàlisi, elaboració i retorn de la informació.

Tutories:

Les tutories s'oferixen per a la resolució de problemes, direcció i supervisió de treballs, etc. També hi ha la possibilitat de tutories per mitjà de correu electrònic.

AVALUACIÓ

REFERÈNCIES

Bàsiques

- COBOS CEDILLO, A. (2022): Manual de Orientación Educativa. Teoría y práctica de la Psicopedagogía. Madrid, Narcea.
- ÁLVAREZ GONZÁLEZ, M. y BISQUERRA, R.(Coord.) (2012): Orientación y Tutoría: Modelos áreas estrategias y recursos. Barcelona: Praxis.
- BENAVENT OLTRA, J.A. (1996): La Orientación Psicopedagógica en España. Desde sus orígenes hasta 1939. Valencia:Promolibro.
- BENAVENT OLTRA, J.A. (2000): La Orientación Psicopedagógica en España. Desde 1939 hasta la Ley General de Educación de 1970. Valencia: Promolibro.
- HERVÁS AVILÉS, R. Mª (2006): Orientación e intervención psicopedagógica y procesos de cambio. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- MARTINEZ GONZALEZ, Mª DE C., QUINTANA, J. Y TÉLLEZ, J.A. (2002): La Orientación Escolar. Fundamentos y desarrollo. Madrid, Dykinson.
- NEGRO MONCAYO, A. (2006): La Orientación en los centros educativos. Organización y

funcionamiento desde la práctica. Barcelona: Graó.

REPETTO, E.; RUS, V. Y PUIG, J. (1994): Orientación Educativa e Intervención Psicopedagógica. Madrid: U.N.E.D.

SANTANA, L.E.(2009, 3ª ed.): Orientación Educativa e Intervención Psicopedagógica. Cambian los tiempos, cambian las responsabilidades profesionales. Madrid: Pirámide.

VÉLAZ DE MEDRANO URETA, C. (1998): Orientación e Intervención Psicopedagógica. Concepto, modelos, programas y evaluación. Málaga: Aljibe.

Complementàries

- BISQUERRA ALZINA, R. (2008): Modelos de Orientación e Intervención Psicopedagógica . Madrid, Wolters Kluwer.

BISQUERRA ALZINA, R. (coord.) (2002): La práctica de la Orientación y la Tutoría . Barcelona, Praxis.

BLASCO CALVO, P.; PÉREZ BOULLOSA, A. Y FOSSATI MARZÁ, R. (2010): Orientación Profesional. Desarrollo de competencias y práctica profesional. Valencia: Nau Llibres.

BLASCO CALVO, P. (2006): Estrategias psicopedagógicas para la atención a la diversidad en Educación Secundaria. Casos prácticos resueltos. Valencia, NAU Llibres.

CABRERIZO, J. y RUBIO, Mª J. (2008): Atención a la Diversidad. Teoría y práctica. Madrid: ESIC.

ECHEVERRÍA, B. (2005): Competencia de acción de los profesionales de la Orientación. Madrid: Pearson Prentice Hall.

FOSSATI MARZÁ, R. y BENAVENT, J.A. (1987): El Departamento de Orientación en un centro educativo. Valencia, Reproval.

GARCÍA MEDIAVILLA, L. y MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Mª. de C. (2003): Orientación Educativa en la familia y en la escuela. Casos resueltos. Madrid, Dykinson.

REPETTO, E. (2002): Modelos de Orientación e Intervención Psicopedagógica. (2 vol.). Madrid, U.N.E.D.

RODRÍGUEZ MORENO, M. L. (1995): Orientación e Intervención Psicopedagógica. Barcelona, CEAC.

SÁNCHEZ ÁLVAREZ, P. (2005): Tareas de Orientación en Educación Secundaria. Murcia, Diego Martín ed..

- 10.3 Recursos en internet/ Recursos dInternet.

Orientación Académica y Profesional. <http://sauce.pntic.mec.es/mbenit4/>

Orientaeduc.com: Recursos para la Orientación Educativa, oposiciones psicología y pedagogía, convivencia escolar, ... <http://www.orientaeduc.com/>

Educaweb: Web que oferta servicios educativos de orientación académica y profesional. <http://www.orientaeduc.com/>

Orientared: Recursos para la orientación educativa en internet. <http://www.orientared.com/>

Orientación Educativa: La Orientación Educativa es un conjunto de actividades dirigidas a los alumnos, padres y profesores para ayudarles en el desarrollo de sus tareas dentro del ámbito específico de los centros escolares. <http://www.ite.educacion.es/w3/recursos2/orientacion/>